

FRAUD DETERRENCE AND INCIDENT RESPONSE

ОДВРАЌАЊЕ НА ИЗМАМИ И ОДГОВОР КОН ИНЦИДЕНТИ

Доц. д-р Иван Игњатов, ОДР, ОСВ, СМС, ISO/IEC 27001, 37001, 9001

Помошник Главен Ревизор за ИПА

Скопје, 1 Јуни 2018

Контрола/ревизија

- Независни ревизорски куќи
- Контроли од ИПА структурата
- Ревизорското тело за ревизија на претпристапната помош на Европската Унија во Република Македонија

ЗАКОН ЗА РЕВИЗИЈА НА ИНСТРУМЕНТОТ ЗА ПРЕТПРИСТАПНА ПОМОШ (ИПА)

- ГД при Европска Комисија (DG ELARG/DG NEAR, DG REGIO, DG EMPL, DG AGRI)
- ОЛАФ

Проверки / Контроли

- Избор на примерок по случаен избор на понудите/апликациите
- Проверка и споредливост на понудите
- Проверка дали апликантот има какви било негативни искуство со претходни проекти /компаниии / организации
- Проверете дека повиците за тендер се објавени (важи за подизведување)
- Проверка на забелешки од состаноците на претходни контролори/ревизори/Комисијата
- Споредба на фактури со понуди

Задачи и одговорности на Ревизорското тело

- Верификување на ефективното функционирање на системот за управување и контрола
- Верификување на веродостојноста на сметководствените информации доставени до Европската Комисија

Ревизорски активности

- Системска ревизија
- Ревизија на проекти/операции
- Финансиска ревизија
- Ревизија на следење на препораките(Follow up)

Ревизорски активности

❖ Системска ревизија

- ✓ Верификација на ефективното функционирање на системот за управување и контрола на ИПА

❖ Ревизија на операции

- ✓ Комплетност и оправданост на трошоците на проектите објавени во Извештајот на трошоци
- ✓ Усогласување на извршените исплати

Ревизорски активности

❖ Финансиска ревизија

- ✓ Веродостојност на сметководствените информации
- ✓ Точност и комплетност на изјавата за трошоци
- ✓ Заштита на финансиските интересите на ЕУ и РМ

❖ Ревизија на следење на препораките (Follow up)

- ✓ Добивање сигурност дека е превземена активност за надминување на констатираната состојба и е постапено по препораките на ревизијата.

Административни проверки

- Административни проверки (проверки на документацијата)
 - Бидете свесни за црвени знамиња - показатели за измама
 - Верифицирајте го подносителот на барањето, корисникот, изведувач, подизведувач (записи, јавните регистри, интернет)
 - Посети кај корисникот и проверка на оригиналните документи / интервјуа/прашалници

(може да биде корисно да се проверат фактите наведени во придружни документи)

Административни проверки

- Проверки на лице место на инвестицијата
 - *Пред одобрување на финансиски средства*
 - *Пред плаќање*
 - *Проверете се што е можно да се провери во областа*

- Со детален, професионален и одговорен пристап кон неправилности или сомнежите за измама може да бидат откриени доволно рано за да се спречи оштетување на буџетот и декларирање на неприфатливи трошоци (пред одобрување или исплата на средствата)

Системи за управување и контрола

- Системи за управување и контрола (проверки)
 - ✓ Дали системот за управување и контрола ги исполнува критериумите кои се дадени од донаторот;
 - ✓ Дали постапките и функциите во системот за управување и контрола обезбедуваат разумно уверување дека предвидените активности со Програмата се во согласност со склучените спогодби помеѓу донаторот и примателот на финансиски средства и
 - ✓ Дали се следат препораките за подобрување на системот за управување и контрола упатени до примателот;

Системи за управување и контрола

□ Каква е должноста на ревизорот ?

- Да потврди дека работењето и активностите финансирани од страна на Заедницата се спроведени правилно
- Да спречи и преземе дејствија кај откриените неправилности
- Да провери дали се надоместени сите износи што се загубени како резултат на неправилност или измами (follow up)
- Да допринесе за воспоставување на ефективно и ефикасно функционирање на воспоставените системи (препораки)
- Да обезбеди задоволителна потврда за валидноста на побарувањата за авансни плаќања и конечни плаќања

Системи за управување и контрола

□ *Каква е должноста на ревизорот ?*

- Да обезбеди соодветна ревизорска трага
- Да ја точно утврди распределбата на одговорностите (за подобри препораки)
- Да ги идентификува можните слабости или ризици во извршувањето
- Да обезбеди корективни мерки за отстранување на слабостите и ризиците

Системи за управување и контрола

□ Ревизорска трага

- Регулативата за финасирање секогаш специфицира дека за проектот или програмата треба да се оформи / да постои:
 - ✓ јасна,
 - ✓ документирана и
 - ✓ точна ревизорска трага.

- Ревизорот за да може да изврши ревизија треба да се осигури дека тој е запознаен со системите за управување и контрола и дека располага со соодветна, ажурирана ревизорската трага.

Системи за управување и контрола

- *Што треба да покаже ревизорската трага*
- ✓ Поврзаноста на сите тела што се вклучени во проектот
- ✓ Улогата и одговорностите на сите релевантни управувачки нивоа што се вклучени во процесот на финансирање
- ✓ Каде функционираат контролите во точките на поврзаност
- ✓ Јасен опис на текови на финансии и другите релевантни информации

Системи за управување и контрола

- *Што треба да покаже ревизорската трага*
- ✓ Видови на креирани документи и употребени системи за податоци и кој е одговорен за нив
- ✓ Кои системи за управување и контрола постојат за тековите на финансиски податоци, кој им врши ревизија и како се известуваат наодите
- ✓ Кој врши ревизија на издатоците, резултатите, ефикасноста и управување со издатоците на фондот

Испитување на самото место

- ✓ Ревизорот повремено ќе спроведува испитувања на самото место на локациите каде се наоѓаат раководителите /извршителите на проектот за да се осигури дека правилно функционираат системите за управување и контрола.
- ✓ Ревизорот на самото место треба да добие достатни, веродостојни и релевантни докази дека:
 - системите за управување и контрола работат како што е опишано во процедурите,
 - тие се соодветни за да осигурат регуларност на трошоците, да ја потврдат точноста и целосноста на финансиските и другите информации и
 - дека постојат соодветни механизми за точно ажурирање на документацијата.

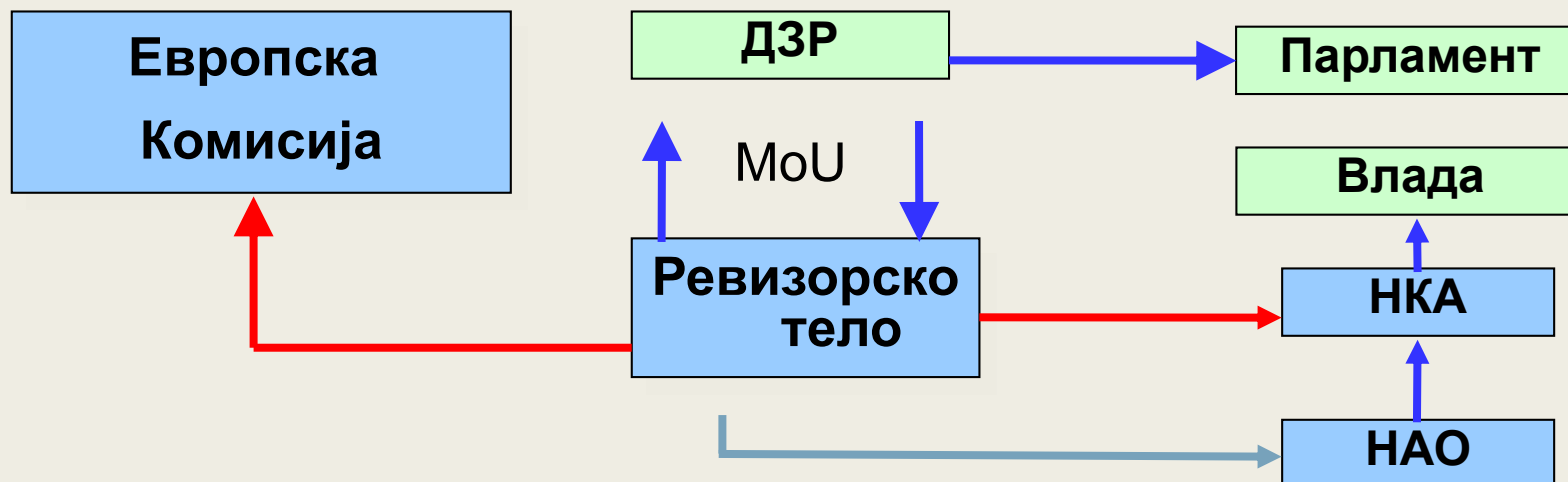
Испитување на самото место

➤ Ревизорски докази

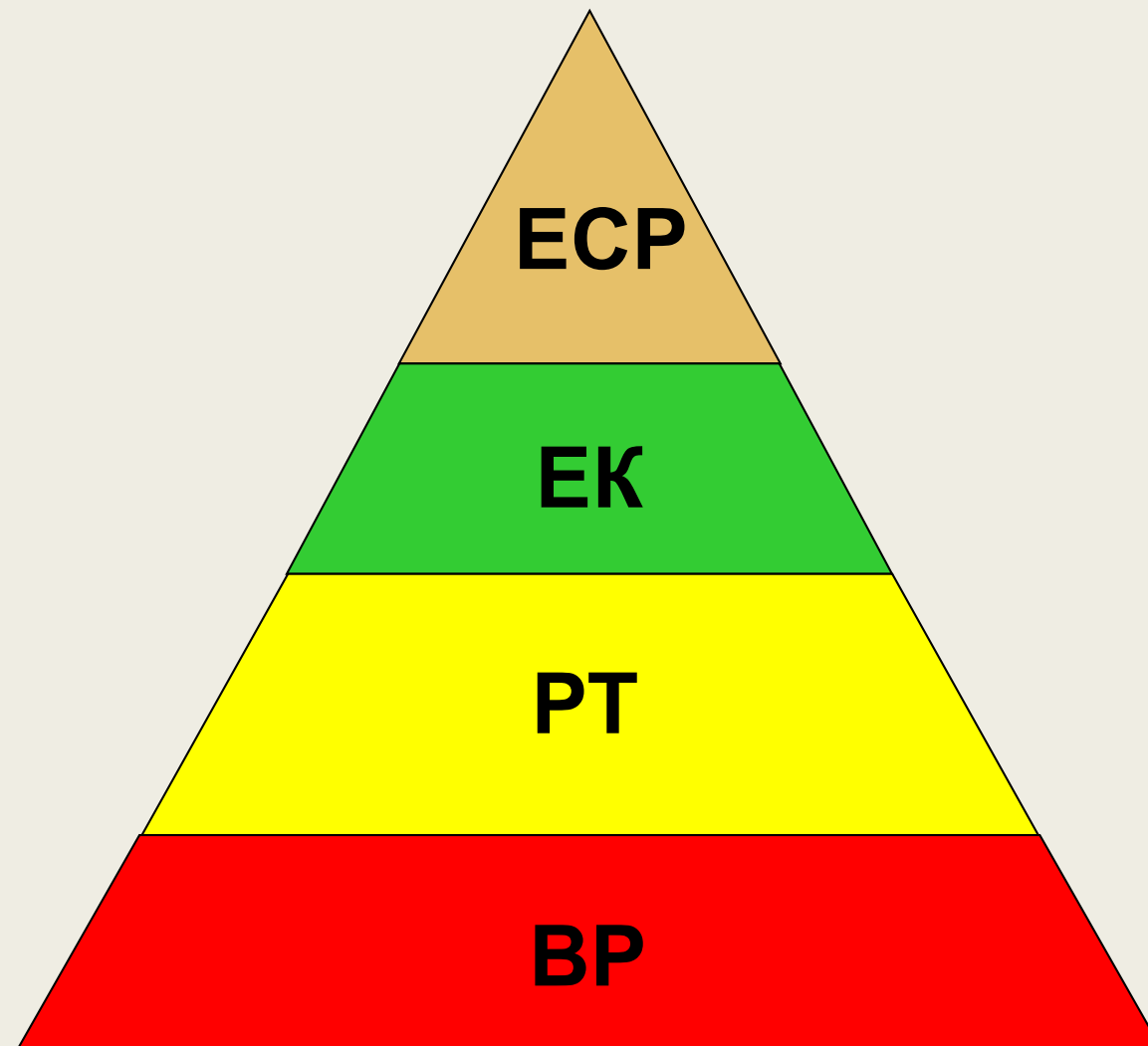
- За да може ревизорот да изрази мислење за одредена состојба мора да има докази кои ќе го поткрепат неговото мислење
- Став на професионален скептицизам
- Доказите треба да ги има во доволна мера и истите да бидат соодветни (квантитет и квалитет)

Линии на известување

- РТ функционира како единствен директен контакт на Европската Комисија за сите прашања поврзани со ревизијата на ИПА во Република Македонија
- РТ го доставува Годишниот Извештај за ревизорска активност и Годишното ревизорско мислење директно до ЕК, НАО и НКА (Влада за ИПА 2).

РЕВИЗОРСКА ПИРАМИДА

Улогата на Европските институции

❖ **Европски суд на ревизори (Луксембург)**

- ex-post контроли
- Предмет на ревизија (Европската Комисија и земји членки)

❖ **Генерални Директорати при ЕК (Брисел)**

- **Генерален Директорат за проширување (DG ELARG/DG NEAR)**
- **Генерален Директорат за регионален развој (DG REGIO)**
- **Генерален Директорат за вработување (DG EMPL)**
- **Генерален Директорат за земјоделие (DG AGRI)**
 - Ex-post & ex-ante контроли
 - Субјекти на ревизија (Земјите кориснички на ЕУ средства)

❖ Улогата на националните ревизорски институции

☐ Ревизорско тело за ИПА

- ✓ Ех-post контроли (по декларирање на трошоци)
- ✓ Предмет на ревизија (сите корисници на ИПА средствата во РМ)

❖ Искуството од првиот програмски период 2007 – 2013 (IPA I)

- Потреба од превземање на мерки за зајакнување и одржување на ЕУ административниот капацитет (политика на мотивација и задржување на стручен кадар)
- Поголема информираност на потенцијалните корисници за можностите за аплицирање
- Поедноставни процедури за имплементација на ЕУ помошта – поголема апсорпција,
- Потреба од итно реагирање во случај на неправилности и случаи на можна измама (финансиски корекции од национален буџет);

❖ Главни предизвици за вториот програмски период 2014 – 2020 (IPA II)

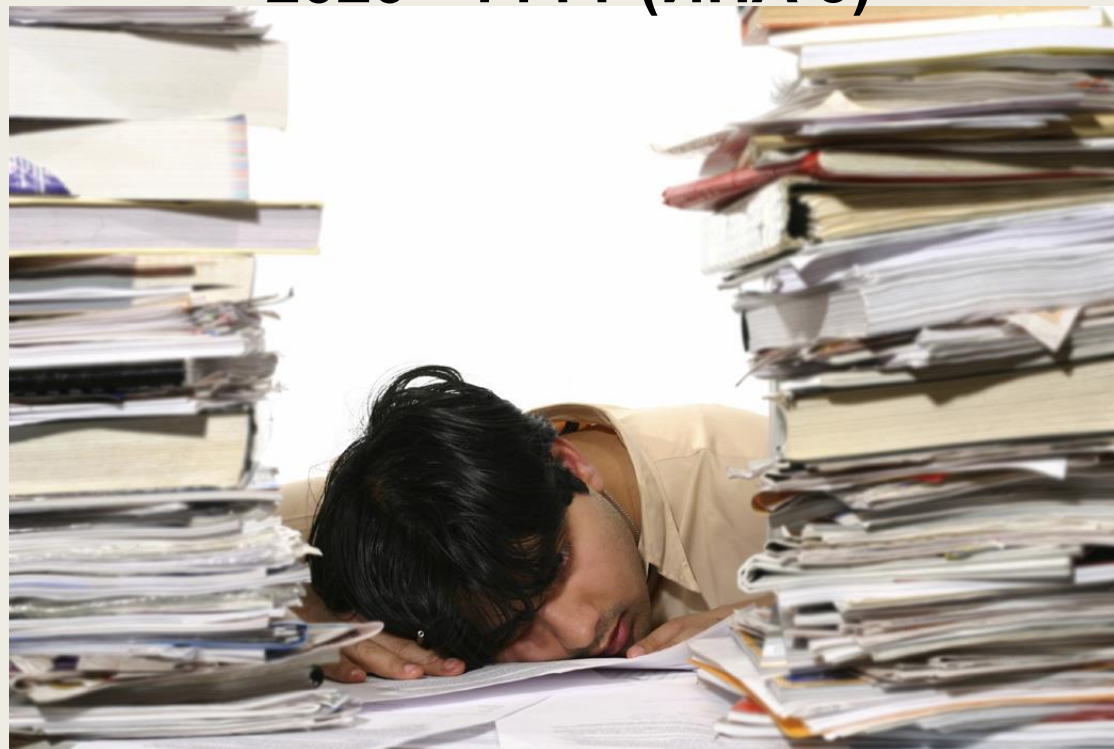
- Воспоставување на соработка со другите земји кои користат ИПА средства со цел размена на искуства
- Воспоставување на добра комуникација со Европската Комисија
 - *Приоритет е создавање на соодветен административен капацитет за подготовка и имплементација на проектите*
 - *Потребна е усогласеност со акредитираните процедури (Пакет за акредитација)*
 - *Почитување на законската регулатива за имплементација на ИПА*

ЕВРОПСКИ ФОНДОВИ - ИПА

2007 – 2013 (ИПА 1)

2014 – 2020 (ИПА 2)

2020 - ????? (ИПА 3)

ДОБИВАЊЕТО НА ПРАВО НА КОРИСТЕЊЕ НА СРЕДСТВАТА Е САМО ПОЧЕТОК НА
ПРЕДИЗВИКОТ НАРЕЧЕН ИПА!!!

БЛАГОДАРАМ НА ВНИМАНИЕТО!!!